

У С Т А В

Н А

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА-1925”

с. ЛОЗЕН, обл. Хасково

Основано през 1925 г.

Мисия: Да съхранява националното културно наследство, да култивира благоприятна среда за личностно и ценностно развитие у човека!

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Народно читалище „Просвета-1925”, е независима, неполитическа, доброволна и културно-просветна организация и ще развива своята дейност в съответствие с Конституцията на Република България, законите на страната, Закона за народните читалища и настоящият Устав.

Чл. 2. В дейността на Народно читалище „Просвета-1925”, могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Чл. 3. Народно читалище „Просвета-1925”, наричано по-долу за краткост Читалище, е юридическо лице с нестопанска цел по закон. Учредява се от най-малко 50 дееспособни физически лица и се представлява от Председателя.

Чл. 4. Приоритет в работата на Читалището е духовното, културно и социално приобщаване на населението към българските културни и исторически традиции и утвърждаване на българската национална идентичност.

Чл. 5. Читалището като неделима част от своите цели има и работата с подрастващите, млади хора, работещите, пенсионерите, както и обособени по различен признак социални групи.

Чл. 6. Името на Читалището е: Народно читалище „Просвета-1925” и ще се изписва върху всички бланки, кореспонденции и реклами.

Глава втора

ЦЕЛИ

Чл. 7. Основна цел на Читалището е да задоволява духовните, културните, просветните и творческите потребности на хората, свързани с:

1. Запазване на обичаите и традициите на българския народ.
2. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност на селото ни.
3. Обогатяване знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата.
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание.
5. Насърчаване и усъвършенстване на творческите им възможности и талант, както и осигуряване на достъп до информация.
6. Развиване на културен туризъм в страната и чужбина.

ДЕЙНОСТИ

Чл. 8. /1/ За осъществяване на целите на Читалището, то извършва основни дейности като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеки, читални, фото-, фоно-, филмо- и видеотеки, както и създаване на и поддържане на електронни информационни мрежи.
2. Развива и подпомага любителското и художествено творчество.
3. Организира и провежда школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видео показ, празненства, концерти, изложби и чествания, както и конгреси, симпозиуми, конференции, дискусии, беседи, екоучилища и други културно-просветни мероприятия.
4. Събира и разпространява знания за родния край.
5. Създава и съхранява музейна сбирка и оказва грижи за нейното опазване.
6. Предоставя компютърни и интернет услуги.
7. Извършва допълнителни дейности, подпомагащи изпълнението на основните функции на Читалището, с изключение на използване на читалищните сгради за клубове с политически цели, за обсебването им от религиозни секти и други дейности, противоречащи на добрите нрави и националното самосъзнание.

/2/ Читалището няма право да организира или да предоставя имуществото си за хазартни игри и нощни заведения.

Чл. 9. /1/ Читалището развива своята дейност на принципа и в дух на самоуправлението и демократичното начало като българска традиционна, културно-просветна организация.

/2/ Читалището е организацияопределена за извършване на общественополезна дейност.

Чл. 10. За осъществяването на своите цели и дейности и за защита на своите интереси, както и за провеждане на съвместни дейности и инициативи, Читалището може да се сдружава в читалищни съюзи по смисъла на Закона за народните читалища.

Глава трета

ЧЛЕНСТВО И ПРАВООТНОШЕНИЯ

Чл. 11. /1/ Членовете на Читалището са индивидуални, колективни и почетни.

/2/ Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни.

1. Действителните членове са дееспособни лица, плащащи редовно определения членския внос и имат право на глас. Право на глас да избира има само

действителен член, който е платил членския си внос поне за последната година, преди отчетно-изборното събрание.

2. Спомагателни членове са лица под 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани в ръководните органи на Читалището и имат съвещателен глас.

/3/ Колективните членове съдействат за осъществяване целите на Читалището, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас. Членството им възниква въз основа на специален договор, с който се определят правата и задълженията на страните. Колективните членове могат да бъдат:

1. Професионални организации.
2. Стопански организации.
3. Търговски дружества.
4. Кооперации и сдружения.
5. Културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

/4/ Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за Читалището и обществото.

Чл. 12. Действителните членове се записват до седем дни преди датата на провеждане на Общото събрание. Всички действителни членове имат право:

1. Да избират и да бъдат избирани в ръководните органи на Читалището.
2. Да участват в обсъждането на всички въпроси от дейността на Читалището.
3. Да получават информация за работата на ръководните органи.

Чл. 13. Членовете на Читалището са длъжни:

1. Да спазват Устава на Читалището.
2. Да плащат определения членски внос.
3. Да пазят и да съдействат за обогатяване на читалищното имущество.
4. Да участват под някаква форма в дейността на Читалището.
5. Да не уронват доброто име и престижа на Читалището.

Чл. 14. /1/ Приемането на нови членове става въз основа на писмена молба до Настоятелството на Читалището, по решение на Настоятелството, което подлежи на утвърждаване на Общото събрание на Читалището. Членството се счита за възникнало от момента на решаването на Настоятелството и изплатен встъпителен членски внос, освен ако решението не бъде отхвърлено от Общото събрание, в този случай се счита, че членството не е възникнало.

/2/ Право на молба за членство има всеки гражданин, който активно е участвал в дейностите и проявите на читалището поне през последните 2 /две/ години.

Чл. 15. /1/ Членството се прекратява:

1. С писмено заявление до Настоятелството на читалището.
2. След смъртта или поставянето под пълно запрещение.
3. Когато не е платен членският внос в рамките на календарната година и Настоятелството не удължи срока на плащане.
4. За грубо показване на Устава или с установените с него норми за поведение, или в случаите, когато са нанесени стопански и финансови щети.

/2/ За колективните членове:

1. При неизпълнение на договорните отношения.
2. По взаимно съгласие, изразено в писмен вид.

Глава четвърта

УСТРОЙСТВО, УПРАВЛЕНИЕ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

Чл. 16. Органите на управление на Читалището са:

1. Общо събрание.
2. Настоятелство.
3. Проверителна комисия.

Чл. 17. /1/ Върховен орган на Читалището е Общото събрание.

/2/ Общото събрание на Читалището се състои от всички членове имащи право на глас.

Чл. 18. /1/ **Общото събрание:**

1. Изменя и допълва Устава.
2. Избира и освобождава членовете на Настоятелството, Проверителната комисия и Председателя.
3. Приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на Читалището.
4. Приема и изключва членове на Читалището.
5. Определя основните насоки на дейността на Читалището.
6. Взема решения за членуване или прекратяване на членството в читалищно сдружение.
7. Приема бюджета на Читалището.
8. Приема годишния отчет до 30 март на следващата година.
9. Определя размера на членския внос.
10. Отменя решения на органите на Читалището.
11. Взема решения за откриване на клонове на Читалището, след съгласуване с общината.
12. Взема решения за прекратяване на Читалището.
13. Взема решения за отнасяне до съда на незаконосъобразните действия на ръководството или читалищните членове.

/2/ Решенията на Общото събрание са задължителни за другите органи на Читалището.

Свикване, провеждане и кворум на Общото събрание

Чл. 19. /1/ Редовно Общо събрание на Читалището се свиква от Настоятелството най-малко веднъж годишно.

/2/ Извънредно Общо събрание може да бъде свикано по решение на Настоятелството, по искане от Проверителната комисия или на една трета от членовете на Читалището с право на глас. При отказ на Настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането Проверителната комисия или една трета от членовете на Читалището с право на глас могат да свикат извънредно Общо събрание от свое име.

/3/ Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на Читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на Читалището, трябва да бъде залепена поканата за събранието.

Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на Читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от

членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

Решенията по чл. 18 ал. 1, т. 1, 4, 10, 11, 12 и 13 се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

/4/ Присъстващо на Общото събрание е и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член се удостоверява в протокола с положен подпис от председателстващия Общото събрание.

/5/ Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалище на Читалището за отмяна на решение на Общото събрание, ако то противоречи на закона или Устава.

/6/ Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

/7/ Прокурорът може да иска от окръжния съд по седалище на читалището да отмени решение на Общото събрание, което противоречи на закона или Устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл. 20. /1/ Изпълнителен орган на Читалището е Настоятелството, което се избира за срок от три години. Настоятелството се състои най-малко от трима членове.

/2/ В Настоятелството могат да бъдат избирани лица, които нямат роднински връзки по права или съребрена линия до четвърта степен.

/3/ Заседанията на Настоятелството са редовни, когато на тях присъстват повече от половината от членове му. Решенията се вземат с обикновено мнозинство.

/4/ **Настоятелството:**

1. Свиква Общо събрание.
2. Осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание.
3. Подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджета на Читалището и утвърждава щата му.
4. Подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на Читалището.
5. Организира и направлява цялостната дейност на Читалището, като спазва законите и се ръководи от Устава, решенията на Общото събрание и собствените си решения.
6. Ръководи цялостната дейност на Читалището, взема решения по всички въпроси, отнасящи се до работата и имуществото на Читалището (непротиворечащи на Закона за народните читалища).
7. Назначава секретаря на Читалището и утвърждава длъжностната му характеристика. Секретарят се явява административен ръководител и организатор и ръководи цялостната оперативна дейност на Читалището. Той е по право член на Настоятелството и негов секретар.
8. Взема решения за освобождаване и назначаване на работещите щатни и хонорувани и по граждански договор служители на Читалището, за сключването на договори с други физически и юридически лица и разкриване на съвместни културно-просветни дейности.
9. Настоятелството изгражда помощни комисии и работни групи по отделните проблеми и направления на дейността.
10. Взема решения за морално и материално стимулиране.
11. Внася предложения в Община Любимец и други органи и организации, строителство, реконструкция, модернизация, поддържане и обзавеждане на сградите, за създаване на материални, финансови и кадрови условия за развитие на дейността на Читалището.

12. Решава въпроси за откриване и закриване на художествено-творчески колективи, школи, клубове и други форми на работа.

13. Подготвя проекто-бюджета за Общото събрание и утвърждава щата на Читалището.

14. Предлага годишния членски внос.

/4/ Настоятелството взема решения с повече от половината от членовете си.

/5/ Настоятелството може да взема решения и без да бъде провеждано заседание, ако протоколът за взетите решения бъде подписан без забележки и възражения за това от всички членове на Настоятелството.

Чл. 21. /1/ Председателят на Читалището се избира от Общото събрание за срок от три години и е председател на Настоятелството.

/2/ **Председателят:**

1. Организира дейността на Читалището съгласно закона, Устава и решенията на Общото събрание.

2. Представява Читалището.

3. Свиква и ръководи заседанията на Настоятелството и председателства Общото събрание.

4. Ръководи текущата дейност на Читалището.

5. Отчита дейността си пред Настоятелството.

6. Сключва и прекратява трудовите и други договори със служителите, физически и юридически лица, съобразно бюджета на Читалището и въз основа на решения на Настоятелството.

7. Заверява разходните документи на Читалището.

8. В негово отсъствие се замества от секретаря или друго упълномощено от него лице.

Чл. 22. /1/ Секретарят на Читалището се определя на заседание на Настоятелството с мнозинство 50+1 % от членовете на Настоятелството.

/2/ Секретарят:

1. Организира и непосредствено участва в изпълнението на решенията на Настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета.

2. Осигурява условия за развитие на дейността и оперативно ръководи работата на щатния персонал.

3. Съгласува дейността по изпълнение на решенията на Настоятелството.

4. Подписва финансово-счетоводни документи при делегирани правомощия от Председателя и Настоятелството.

5. Представява Читалището заедно и поотделно с Председателя.

/3/ Секретарят не може да е в роднински връзки с членове на Настоятелството и на Проверителната комисия по права и сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на Председателя на Читалището.

Чл. 23. /1/ Проверителната комисия се състои от най-малко трима членове, избрани за срок от 3 години.

/2/ Членовете на Проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с Читалището или са роднини на членове от Настоятелството, на Председателя или Секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен, както и по сребрена линия до четвърта степен.

/3/ Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на Настоятелството, Председателя и Секретаря на Читалището по спазване на Закона за народните читалища, Устава на Читалището и решенията на Общото събрание.

/4/ Проверителната комисия прави текущи и годишни проверки за законосъобразността при изразходване на парични средства и стоковоматериалните ценности, както и за използването и поддържането на материално-техническата база на Читалището.

/5/ Проверителната комисия отчита дейността си пред Общото събрание.

/6/ Проверителната комисия информира и подпомага Настоятелството.

/7/ При констатирани нарушения Проверителната комисия уведомява Настоятелството и Общото събрание на Читалището, а при данни за извършени престъпления – органите на Прокуратурата.

Чл. 24. Не могат да бъдат избрани за членове на Настоятелството, на Проверителната комисия и за Секретар, лица които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл. 25. Членовете на Настоятелството, включително Председателят и Секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на Читалището.

Глава пета

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 26. Имуществото на Читалището се състои от право на собственост и други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения.

Чл. 27. /1/ Размерът на годишния членски внос се определя ежегодно с решение на Общото събрание.

/2/ Членовете на читалището могат да правят допълнителни цели и имуществени вноски за постигане на определена цел по решение на Общото събрание.

1. В решението си Общото събрание определя целта, размера и начина на събиране на вноските;
2. Решението се взема с мнозинство 2/3 от гласовете на присъстващите членове.

Чл. 28. Читалището набира средства от следните източници:

1. Членски внос.
2. Субсидии от държавния и общинския бюджети.
3. Културно-просветна дейност и информационна дейност.
4. Наеми на движимо и недвижимо имущество.
5. Дарения и завещания.
6. Лихви по капитали.
7. Трудови инициативи и обществен труд.
8. Помощи от стопански и обществени организации и движения, ведомства, учреждения, фирми и други физически лица от страната и чужбина.
9. От съвместна дейност за ползване на помещения и други имущества на Читалището.
10. Други приходи.

Чл. 29. /1/ Предложенията за годишната субсидия за читалищата по общини, нормативите и механизмът за нейното разпределяне се разработват от Министерството на културата, съгласувано с областните администрации и общините.

/2/ С решение на Общинския съвет Читалището може да се финансира допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствени приходи на общината.

/3/ Гласуваната от Общинския съвет субсидия за Читалището, определена на основата на нормативи и по реда на ал. 2, не може да се отклонява от общината за други цели.

Чл. 30. /1/ Предвидените от държавния и общински бюджет средства за читалищна дейност се разпределя между читалищата от комисия с участието на представител на съответната община, на всяко читалище от общината и се предоставят на читалищата за самостоятелно управление.

/2/ При недостиг на средствата за ремонта и поддръжката на читалищната сграда, средствата се осигуряват от общинския бюджет.

Чл. 31. /1/ Читалищата не могат да отчуждават недвижими вещи и да учредяват ипотека върху тях.

/2/ Движими вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с подоброкачествени само по решение на Настоятелството.

Чл. 32. Читалищните имоти и фондове, приходи от тях, както и други читалищни приходи не се облагат с никакви държавни и общински данъци и такси, съгласно параграф 6 от ПЗР на Закона за народните читалища.

Чл. 33. Финансовата отчетност на Читалището се извършва по реда установен от съответните нормативни актове в страната.

Чл. 34. /1/ Председателят на Читалището ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета предложения за своята дейност през следващата година.

/2/ Кметът на общината внася направените предложения в общинския съвет, който приема годишна програма за развитие на читалищната дейност.

/3/ Програмата по ал. 2 се изпълнява от Читалището въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

/4/ Председателят на Читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществени читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

/5/ Докладите по ал. 4 на Читалището се обсъжда от общинския съвет на първото открито заседание след 31 март с участието на представителите на Читалището – вносителите на докладите.

Чл. 35. Счетоводната отчетност се води в пълно съответствие със Закона за счетоводството и подзаконовите документи по нея.

Чл. 36. Бюджетът на Читалището се разпределя по дейности и полугодия. Прехвърлянето на финансови средства от една дейност в друга става само по решение на Настоятелството.

Чл. 37. При приключване на годишния баланс със загуба Общото събрание може да вземе решение с мнозинство 2/3 от присъстващите членове за внасяне на допълнителни вноски от членовете за покриване на загубите.

Глава шеста

ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл. 38. Читалището може да бъде прекратено по решение на Общото събрание, вписано в регистъра на Окръжния съд и/или в случаите предвидени в чл. 27 от Закона за народните читалища.

Чл. 39. Читалищния съюз, в който е членувало прекратеното читалище, не може да претендира за разпределението на имуществото на това читалище.

Глава седма

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 40. Председателят и/или Секретарят на Читалището, който предостави имущество в нарушение на чл. 3, ал. 4 от ЗНЧ се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв и с лишаване от право да заема изборна длъжност в Читалището за срок от 5 години.

Чл. 41. Председателя на Читалището, който не заяви вписване в регистъра на читалищата в срока по чл. 10, ал. 3 от ЗНЧ, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 42. Председателят на Читалището, който не представи доклада за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 26, ал. 4 от ЗНЧ, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 43. /1/ Нарушенията се установяват с актове на:

1. оправомощени от министъра на културата длъжностни лица – за нарушенията по чл. 40 от настоящия Устав;
2. кмета на общината или оправомощени от него лица – за нарушенията по чл. 39 и 41 от настоящия Устав.

Глава осма

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 44. Народно читалище „Просвета-1925” има свои символи и печат, които са приети от Учредителното събрание на Читалището. Печатът е кръгъл с надпис: „Народно читалище „Просвета-1925” с. Лозен обл, Хасково” в окръжността, в средата е изобразено логото на читалището. Това е и символът на Читалището.

Чл. 45. По въпроси, които не са уредени в този Устав се прилагат разпоредбите на Закона за народните читалища и други разпоредби от действащото законодателство в Република България.

Този Устав е приет на 17 юни 2017 г. в с. Лозен, обл. Хасково от проведеното Общо отчетно-изборно събрание и е подписан от Председателя, и подпечатан с печата на Читалището!

Председател: _____
/ Димитрина Петрова /

СПИСЪК
на
членовете на Настоятелството на
Народно читалище „Просвета-1925”
село Лозен, област Хасково

1. Димитрина Георгиева Петрова – Председател
2. Христо Митков Янъков – Секретар
3. София Петрова Станева – Член
4. Ангел Колев Георгиев – Член
5. Мария Иванова Миланова - Член

СПИСЪК
на
членовете на Проверителната комисия на
Народно читалище „Просвета-1925”
село Лозен, област Хасково

6. Марийка Добрева Атанасова – Председател
7. Добринка Илиева Ангелова – Член
8. Марийка Трифонова Кондова – Член